

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLJIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

Ro'yxatga olindi:
№BD 5111600-3.11
2018 yil "3" 03

Oljiy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

2018 yil "27" 03

GLOBALLASHUV ASOSLARI
FAN DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110000 – Pedagogika

Ta'lim yo'nalishi: 5111600 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq
ta'limi

Toshkent – 2018

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018 yil "03.03" dagi 224-sonli buyrug'ining 2-ilovasi bilan fan dasturi ro'yhati tasdiqlangan.

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiglashtiruvchi Kengashning 2018 yil "3" "03" dagi 1-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan dasturi Toshkent davlat pedagogika Universitetida ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar: Jumaniyozov X.S – Nizomiy nomidagi TDPU "Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari" kafedrasida dotsent, s.f.n
Rasulova A.M – Nizomiy nomidagi TDPU "Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari" kafedrasida o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Valiyev B. – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'ZMU Milliy g'oya kafedrasida dotsent, f.f.n.
Avazova M. – Toshkent Avtomobil va yo'llar kasb-hunar kolleji katta o'qituvchisi

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti o'quv-uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2017 yil 24.12) dagi 5-sonli majlis bayoni.)

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимишни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. –Тошкент: "Ўзбекистон" НМИУ, 2017.
2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Тошкент: "Ўзбекистон", 2017. – 48 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажатимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз. – Тошкент: "Ўзбекистон", 2017. – 488 б.
4. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ. Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида. (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й, 6-сон, 70-модда)
6. Абу Наср Форобий. Фозил одамлар шахри. –Т.: Абдулла Қодирий номидаги халқ меъроси нашриёти, 1993.
7. Аббосхўжаев О. Мустиқиллик нега муқаддас. –Т.: «Ўзбекистон», 2004.
8. Абдуллаев И. Муқаддас динимизга иснод келтирмайлик (Мақолалар). Наманган, «Наманган», 1999.
9. Абдуллаев Ю. Ваххобийлик илдиэлари. Фарғона, «Фарғона», 1998.
10. Абдуллажонов О. Диний ақидапарастиқнинг келиб чиқиши, моҳияти ва Ўзбекистонга кириб келиши. –Т.: «Академия», 2000.
11. Абдуллатиф қори Хошимжон қори ўғли. Заполатга кетманг! Хизбут-таҳрир фитнасидан огоҳ бўлинг. –Т.: «Мовароуннахр», 2003.
12. Абдурахмонов А. Саодатга элтувчи билим. 1-2 китоб. –Т.: «Мовароуннахр», 2003.
13. Абдурахмонов А., Бойдалаев М., Бозоров Э. Дин ва сиёсат. Наманган, «Наманган», 2001.
14. Азизхўжаев А.А. Демократия – халқ ҳокимияти демакдир. –Т.: «ЎАЖБНТ» Маркази, 1996.
15. Азизхўжаев А.А. Мустиқиллик: курашлар, изтироблар, қувончлар. –Т.: «Академия», 2001.
16. Бобоев Х., Норматов К. Миллий давлатчилик ҳақида. –Т.: «Ёзувчи», 1999.
17. Гафарли М.С., Касаев А.Ч. Ривожланишнинг ўзбек модели: тинчлик ва барқарорлик – тараққиёт асоси. –Т.: «Ўзбекистон», 2001.

Internet saytlari

1. www.tdpu.uz
2. www.Ziyounet.uz
3. www.edu.uz
4. www.ma'naviyat.uz
5. www.bilim.uz

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Darslik va o'quv qo'llanmalarining boblari va mavzularini o'rganish. Bunday tashkiliy shakl ikkinchi kurs talabalari bo'lganligidan o'tilgan mavzular bo'yicha mustaqil bilim olishda konspekt usulidan foydalaniladi.
2. Tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismini o'zlashtirish. Bunda o'qituvchi asosiy materialning bayon qilinishiga alohida ahamiyat berishi lozim bo'ladi. Tarqatma materiallar hajmi har bir ma'ruza uchun 5-6 sahifa bo'lishiga erishish kerak. Bunday ish natijalari reyting nazoratining muvofiq bosqichlarida tekshiriladi.
3. Fanning boblari va ma'ruzalari ustida ishlash. Bu maxsus va ilmiy adabiyot (monografiya va maqolalar), referatlar, bitiruv malakaviy ishlarini bajarish chog'ida amalga oshiriladi. Uning natijalari ham reyting nazoratida aks etadi.
4. Fanlar bo'yicha adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish, qo'shimcha adabiyotlar ustida ishlash hamda ularni o'rganish. Bu ish ham barcha semestrlarda amalga oshiriladi va reyting tizimida baholanadi.
5. Talabalarining ilmiy tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq holda fanning muayyan boblari va mavzularini chuqur o'rganish. Mustaqil ishnning bu shakli talabalar tomonidan o'quv jarayonida o'zlashtirib borilishi tavsiya etiladi.
6. Faol o'qitish metodidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari. Talabalar tomonidan ta'lim, fan va texnologiyalarning dolzarb muammolari bo'yicha tayyorlangan faol o'qitish metodlarini (munozara, aqlii charxlash, bumerang, klaster v.b.) qo'llagan dars mashg'ulotlari nazarda tutiladi.
7. Avtomatlashtirilgan o'rganuvchi nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash. Bu esa ma'ruza mashg'ulotlari doirasida ham amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik doirasida ham olib borilishi mumkin.
8. O'quv rejasidagi ayrim fanlar bo'yicha eksternat.
9. Masofaviy ta'lim. Elektron darslikdan foydalanish tavsiya etiladi.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborat manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Жуманиёзов Х.С. Собирова М.А. Нигманова У.Б. Глобаллашув асослари. Монография. Т.: 2015.
2. Политоология. Ўқув қўлланма. Муалифлар жамоаси. Масъул муҳаррир проф. И. Эргашев. –Т.: «ЎАЖБНТ» Маркази, Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти, 2002 йил.
3. Мирхамидов М.Ўзбекистон: демократик ҳукукий давлат ва фуқаролик жамияти қуриш йўлида. –Т.: Университет нашриёти, 2003 йил.
4. Отамуротов С. Глобаллашув ва миллат. – Т.: Янги аср авлуди нашриёти, 2008 йил.
5. Қаххорова Ш. Глобал маънавият – глобаллашувнинг тоявий асоси. – Т.: Тафаккур нашриёти, 2009 йил.

I. O'quv fanining dolzarbligi va oiliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Yangi ming yillik dunyo miqyosida voqealar mohiyatini teran anglash va ularga munosabat bildirishni tlab qilmoqda. Globallashuv yer planetasidagi strukturalar jamiyatning barcha sohalaridagi aloqa va munosabatlarining universallashtirishida namoyon bo'ladi. Globallashuv fenomeni, ob'ektiv reallik sifatida qabul qilinmoqda, chunki u o'zida borliqning yagona dunyoviy muammolar, umumbashariy ekologik o'zaro bog'liqlik global kommunikatsiyalar tufayli bir-birini taqozo qilishini namoyon qiladi. Globallashuv davlatning boshqaruv kuchi emas, balki bozor munosabatlari bilan belgilanadi. Shu nuqtai-nazardan globallashuvning falsafiy asoslarini o'rganish talabalarida dunyoda global muammolardan xabardor bo'lish va ularni bartaraf etishning usul va vositalarini o'rganish uchun zarur.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanning maqsadi – globallashuv tushunchasining mazmun va mohiyatini anglash orqali uning asosiy tendentsiyalarini bilishdan iborat.

Vazifalari: globallashuv fenomenining nazariy asoslarini; jamiyat axborotlashuvining globallashuv bilan o'zaro aloqadorligi; jinoyat globallashuvining usul va vositalari madaniyat va axloq globallashuvining milliy mentalitetga ta'siri; sport globallashuvining o'ziga xos xususiyatlarini o'rganishdan iborat.

- globallashuv tushunchasi, mohiyati, jamiyat hayotida namoyon bo'lish xususiyatlari, globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari, jamiyat hayotidagi globallashuvning namoyon bo'lish xususiyatlari, globallashuvning ma'naviyatga ta'siri to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;

- "Globallashuv asoslari" fani oldidagi vazifalar, globallashuv jamiyat hayotida namoyon bo'lish xususiyatlari, jamiyat hayotida globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari, globallashuvning milliy rivojlanishga o'tkazayotgan ta'siri va uning oqibatlari, fan va ta'limning globallashuvi sharoitida g'oyaviy tarbiya masalalari, globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari, global inqirozlar davrida yuksak ma'naviyatni tarbiyalash vazifalarini bilishi, malaka hosil qilishi;

- "Ommaviy madaniyat" ko'rinishidagi turli ma'naviy tahdidlardan ko'zlangan maqsadlarni anglab yetish, milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy negizlari tahlil etish, mafkuraviy immunitet va g'oyaviy kurashchanlikni shakllantirish vazifalarini amalda qo'llay bilish ko'nikmasiga ega bo'lishi lozim.

Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

I-modul. Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni. Globallashuv fenomenining nazariy asoslari.

I-mavzu. "Globallashuv asoslari" fanining predmeti, ob'yekti, maqsad va vazifalari

Jahon miqyosida ro'y berayotgan globallashuv jarayonlari va uning o'rganishning ilmiy-nazariy zaruriyati. «Globallashuv asoslari» fanining tadqiqot

doirasi, uning maqsad-vazifalari, u xal etishi lozim bo'lgan dolzaob masalalar. Dunyoning hozirgi mafkuraiviy manzarasi. Globallashuvning nazariy asoslari. Globallashuv universallashuv jarayoni sifatida.

Globallashuv tushunchasi. Globallashuvning asosiy xususiyatlari va namoyon bo'lish yo'llari. Globallashuv amalga oshirishining turli xil vositalari. Globallashuv yuz berishida internet, badiiy adabiyot, OAV, ta'lim, hamkorlik va boshqalar.

2-mavzu. Globallashuvning milliy rivojlanishga o'tkazayotgan ta'siri va uning oqibatlari

Globallashuv universallashuv jarayoni sifatida. Dunyoning hozirgi mafkuraviy manzarasi. Globallashuv to'liqlari. Globallashuvning asosiy davrlari. Globallashuvga bozor munosabatining ta'siri. Globallashuv hayotning gomogenezatsiyasi sifatida. Globallashuvning milliy iqtisodiy siyosat bilan aloqadorligi. Globallashuv va dunyoning yo'nalishi masalasi. Globallashuv fenomen sifatida. Globallashuv fenomeni. Globallashuvning milliy rivojlanishga o'tkazayotgan ta'siri. Ш.Мирзиёевнинг 2016 йил 18 октябрда ИКТ ТИВ кенгаши 43 сессиясида нутқида ғоявий тахдидлар масаласи (Таълим ва маърифат-тинчлик ва бунёдкорлик сари йўл).

3-mavzu. Globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari

Globallashuvning jamiyat hayotidagi ijobiy tomonlari. Globallashuvning jamiyat hayotidagi salbiy tomonlari. Globallashuv va ilm fan, texnika taraqqiyoti masalalari. Insoniyat xayotida jamiyat xayotining turli sohalarida xamkorlikning kuchayishi, uning turli jihatlari. Insoniyatga tahdidlar va ularni hal etishda hamkorlikning roli.

2-MODUL. GLOBALLASHUVNING KISHILIK JAMIYATI HAYOTIDA NAMOYON BO'LISH SOHALARI.

4-mavzu. Siyosiy jarayonlarning globallashuvi

Siyosiy jarayonlardagi integratsiya. O'zbekiston va jahon. O'zbekiston va BMT. Milliy ma'naviy metosni asrashda YunESKO va boshqa tashkilotlar bilan hamkorlik. Globallashuv jarayonlari tizimida demokratiya. Demokratiya, sharqona demokratiya tushunchalari. Demokratiya va ma'naviyat. Demokratik islohotlarni chuqurlashtirish borasidagi vazifalar. Siyosiy jarayonlarning globallashuvi sharoitida milliy manfaatlar. Harakatlar strategiyasi va yaqin kushnichilikka asoslangan tashki siyosatning mohiyati.

5-mavzu. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvi va milliy manfaatlar

Xalqaro mehnat taqsimoti. Insoniyat ehtiyojlarining o'sib borishi. Tabiiy qazilmalarning qazib olish, qayta ishlash, takror ishlab chiqarishda hamkorlik. Transmilliy korporatsiyalar. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvda xalqaro tashkilotlarning roli. Ishlab chiqarishni mahalliy lashtirishning dolzarb masalalari. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvi sharoitida O'zbekiston manfaatlari.

Axloqiy munosabatlarning globallashuvi insoniyat evolyutsiyasining qonuniyati sifatida. Moshlavuvchanlik va o'zaro bir-birini tushunish axloq globallashuvining asosiy tamoyillaridan biri.

Hozirgi davr fanining global imkoniyatlari. Ta'lim globallashuvining ziddiyatli xarakteri. Iqtisodning bilimga bog'liqligi-yagona ta'lim tizimini yaratishning zarurati. Ta'lim va tarbiyaning global bozor iqtisodi sharoitiga moslashishining zarurligi. Ta'limning globallashuvi-mamlakatning milliy manfaatlariga jiddiy yondashuvining muhim omili. Ta'limning globallashuvda o'quv dasturlaridagi muvofiqlikka ahamiyati.

Sportning global jarayonga aylanishining o'ziga xos xususiyatlari. Sport millatlar va davlatlararo o'zaro aloqalarni o'rnatish vositasi. Sportning globallashuviga olimpiya xarakatining ta'siri. Olimpiya xarakatining transmadaniy va transmilliy harakat sifatida xalqaro sport musobaqalari orqali o'z qarashi va mafkurasini insoniyat ongiga etkazishdagi roli. Sport globallashuvining ijobiy xarakteri.

Tashkillashgan jinoyatning global masshtablari. Texnik modernizatsiyalashgan jinoyat: sputnik aloqa internet, hozirgi zamon etnik vositalari. Giyohvandlik moddalarni tarqatish va iste'mol qilishning globallashuvi.

Tojikiston va Turkiston giyohvand moddalarni etishtiruvchi mamlakalar. Rossiya G'arbiy Evropaga giyohvand moddalarni etkazuvchi tranzit vositasi. Qurol savdosi diniy etnik asosdagi lokal konfliktlarning natijasi. Terrorizm globallashuvining qurol savdosiga ta'siri. Qurol savdosi jinoyat globallashuvidagi yangi bo'g'in. Nolegal migratsiya va uning globallashuvi. Odam savdosi - trafikning globallashuvi

Iqtisodiy, ekologik xavfsizlik masalalarini hal qilishda siyosiy qarorlarni qabul qilish global tizimi yaratilishining ahamiyati. Dunyoviy hokimiyat tarmoqlararo hokimiyat (BMT, NATO xalqaro valyuta fondi va jahon banki) tizimining ahamiyati. Suverinitetning qaror qabul qilish global tizimining muhim muammosi. Global siyosiy tizimlar doirasida demokratiyaning yangi shakli - manipulyativ demokratiyaning paydo bo'lishi. Manipulyativ demokratiya harakatining legitim xarakteri.

Globallashuv jarayonlarida millat. Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari. Globallashuvning millat xayotida namoyon bo'lish xususiyatlari. Demografik globallashuv, ma'naviyat va qadriyatlar. Ommaviy madaniyat va milliy o'zlikni anglash. O'zbekistonning xalqaro hamjamiyatga integratsiyasi davrida milliy o'zlikning anglash masalalari.

Jamiyat hayotining turli sohalarida globallashuv. Globallashuvning ijtimoiy, ma'naviy-ma'rifiy taraqqiyotga ta'siri. Xalqaro miqyosda ro'y berayotgan global inqirozlar davrida yuksak ma'naviyatning dolzarbligi masalalari. Globallashuv va ma'naviy inqiroz. Milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy negizlarining Prezident asarlarida yoritilishi. Umuminsoniy qadriyatlariga sodiqlik, vatanparvarlik, milliy o'zlikni anglash, o'z imkoniyatlarini erkin namoyon etish masalalari. Mafkuraviy taxdidlarga nisbatan mafkuraviy immunitet va g'oyaviy kurashchanlikni shakllantirish davr talaba ekanligi. Prezident I. Karimovning «Yuksak ma'naviyat-engilmas kuch» asari asosida ma'naviy taxdidlarga nisbatan kurash yo'llari va vositalari.

IV. Seminar mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

«Globallashuv asoslari» fanining tadqiqot doirasi, uning maqsad-vazifalari, u xalq etishi lozim bo'lgan dolzarb masalalar. Dunyoning hozirgi mafkuraviy manzarasi. Globallashuvning nazariy asoslari. Globallashuv to'liqlilari. Globallashuvning asosiy davrlari. Globallashuvga bozor munosabatining ta'siri. Globallashuv hayotning gomogeneziyasi sifatida. Ilm fan va texnika taraqqiyoti masalalari. Dunyo miqyosida ro'y berayotgan globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari. Siyosiy jarayonlardagi integratsiya. O'zbekiston va jahon. O'zbekiston va BMT. Milliy ma'naviy merosni asrashda YunESKO va boshqa tashkilotlar bilan hamkorlik. Globallashuv jarayonlari tizimida demokratiya. Demokratiya, sharqona demokratiya tushunchalari. Demokratiya va ma'naviyat. Xalqaro mehnat taqsimoti. Insoniyat ehtiyojlarining o'sib borishi. Tabiiy qazilmalarni qazib olish, qayta ishlash, takror ishlab chiqarishda hamkorlik. Transmilliy korporatsiyalar. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvi sharoitida O'zbekiston manfaatlari. Madaniyat sohasidagi globallashuv jarayonlarining mazmun-mohiyati. Madaniy muammolari va milliy-ma'naviy qadriyatlarining saqlash zaruriyati. Madaniy globallashuvga axborot texnologiyalarining ta'siri. Globallashuv sharoitida ta'lim sohasidagi, «ommaviy madaniyat» ko'rinishidagi mafkuraviy tazyiqlar. Madaniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida ta'lim tizimi oldidagi vazifalar. Axborot texnologiyalari globallashuvning o'ziga xos xususiyatlari. Internet axborot globallashuvining o'ziga xos vositasi. Jamiyat axborotlashuvining global tendentsiyalari. Axborotlashgan jamiyatda global muammolarni hal qilish yo'llari. Elektron hukumat shakllanishining globallashuvi. Xulq atvor strategiyasi va taktikasi sub'ektivlikning namoyon bo'lishi. Ob'ektivlik umumiy harakat integral natija sifatida. G'arb madaniyatiga taqlid globallashuvining sub'ektivlikda namoyon bo'lishi jamiyatning yangi ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarga o'tishi. Globallashuvning ob'ektiv maqsadi. Globallashuv evropa qadriyatlar tizimining bosqichi sifatida. Mikro-mezo-makro darajalardagi globallashuv. Dinning madaniyat fenomeni sifatida o'ziga xos xususiyatlari. Islom dinida globallashuvning talqini. So'fizmida global muammolarning ko'tarilishi. Din globallashuvining mezonlari.

Globallashuvning ishlab chiqarishdagi tub islohotlarga ta'siri. Global mehnat bozori. Globallashuvning lokal madaniyatning shakllanishiga global ta'siri. Globalizatsiyaning ikki yoqlama xarakteri. Globallashuv va modernizatsiya ijtimoiy transformatsiya jarayoni sifatida. Globallashuvning umumbashariy ijtimoiy transformatsiyasi. Modernizatsiya – ijtimoiy transformatsiyaning lokal jarayoni. An'anaviy jamiyattan yangi jamiyatga o'tish. Modernizatsiyaning klassik nazariyasi sifatida. Modernizatsiyalashgan jamiyatda innovatsiyalarning globallashuvi. Kontinentlararo migratsiyaning globallashuvi. Aholi globallashuvining mehnat bozorining o'sishiga ta'siri. Migratsiya jarayonlari globallashuvining yangi va tabiiy resurslarni egallashdagi roli. Migratsiya jarayonlarining mehnat malakasini oshirishdagi roli. Jahon iqtisodiy tizimi globallashuvining oliy malakali kadrlar migratsiyaning shakllanishiga ta'siri.

6-mavzu. Madaniyat sohasidagi globallashuvning mohiyati

Madaniyat sohasidagi globallashuv jarayonlarining mazmun-mohiyati. Madaniy muammolari va milliy-ma'naviy qadriyatlarining saqlash zaruriyati. Madaniy globallashuvga axborot texnologiyalarining ta'siri. Globallashuv sharoitida ta'lim sohasidagi, «ommaviy madaniyat» ko'rinishidagi mafkuraviy tazyiqlar. Madaniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida ta'lim tizimi oldidagi vazifalar. Madaniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida milliy merosni asrash masalalari.

7-mavzu. Globallashuv va axborot texnologiyalari

Axborot texnologiyalari globallashuvning o'ziga xos xususiyatlari. Globallashuvni ta'min etuvchi axborot vositalari. Internet axborot globallashuvining o'ziga xos vositasi. Jamiyat axborotlashuvining global tendentsiyalari. Axborotlashgan jamiyatda global muammolarni hal qilish yo'llari. Elektron hukumat shakllanishining globallashuvi va uning salbiy tomonlari. Axborot texnologiyalarining globallashuvi sharoitida axborot xavfsizligi masalalari.

8-mavzu. Dinlararo munosabatlarning globallashuvi

Dinning madaniyat fenomeni sifatida o'ziga xos xususiyatlari. Islom dinida globallashuvning talqini. So'fizmida global muammolarning ko'tarilishi. Dinlarning rivojiga globallashuvning ta'siri. Din globallashuvining mezonlari. Din globallashuvida xalqning iroda va erkini masalasi. Din o'zaro aloqasining o'ziga xos xususiyatlari. Globallashuvning an'anaviy dinga ta'siri. Diniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida diniy bag'rikenglikni asrash masalalari. Шавкат Мирзиёевнинг "Ижтимоий барқарорликни таъминлаш, муқаддас динимизнинг софлигини асраш – давр талаби" мавзусидаги аңжуманда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар.

9-mavzu. Fan va ta'limning globallashuvi sharoitida g'oyaviy tarbiya masalalari

Hozirgi davr fanining global imkoniyatlari. Globallashuv sharoitidagi fanning funktsiyalari; tabiiy va ijtimoiy sharoitlarga moslashuvchanlik funktsiyasi; sotsiurning atrof muhitga optik xulq-atvorini shakllantiruvchi variativ funktsiyasi; fanning global tizimlarini kuzatuvchisi va ijtimoiy, tabiiy jarayonlarining nazoratchisi sifatidagi monitor funktsiyasi; atrof-muhit haqidagi olgan bilim va axborot beruvchi informativ funktsiyasi. Ta'lim globallashuvining ziddiyatli xarakteri. Iqtisodning bilimga bog'liqligi-yagona ta'lim tizimini yaratishning zarurati. Ta'lim va tarbiyaning global bozor iqtisodi sharoitiga moslashishning zarurligi. Ta'limning globallashuvi-mamlakatning milliy manfaatlariga jiddiy yondashuvining muhim omili. Ta'limning rivojlanishida axborotlashuvning roli. Ta'limning globallashuvida internet va masofali o'qishning roli. Ta'lim globallashuvining rivojlangan industrial davlatlar va uchinchi darajali mamlakatlar ziddiyatining keskinlashuvi bilan bog'liqligi. Milliy maktab ta'lim tizimida vorisiylikni ta'minlash, mul'timadaniy universitet ta'limini rivojlantirish omillari. Ta'limning globallashuvida o'quv dasturlaridagi muvofiqlikning ahamiyati.

Ma'naviy tahdidlar tushunchasi. Ma'naviy tahdidlarning namoyon bo'lish xususiyatlari. Prezident I.Karimovning «Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch» asari asosida ma'naviy tahdidlarga qarshi kurash yo'llari va vositalari. Ma'naviy tahdidlarga qarshi muntazam va uzluksiz ravishda olib boriladigan ma'naviy tarbiya bilan javob berish mumkinligi.

15-mavzu. Ma'naviy tahdidlarni oldini olishda oila va mahallaning o'rni
Oila va mahalla – fuqarolik jamiyati mustaqil institutlaridan biri sifatida. Ma'naviy tahdidlarga qarshi kurashda oilaviy tarbiyaning o'rni va ahamiyati. Oila sog'lom bo'lsa, jamiyat mustahkam, jamiyat mustahkam bo'lsa mamlakat barqaror bo'lishi. Yoshlarda mafkuraviy kurashchanlik, ogohlik va hushyorlik tuyg'ularini shakllantirishda mahallaning o'rni va ta'siri. Mustaqillik yillarida mahalla hayoti bilan bog'liq ko'plab qadriyatlar, udum va an'analimizning qayta tiklanishi.

16-mavzu. Ma'naviy tahdidlarni oldini olishda ommaviy axborot vositalarining ahamiyati

Ommaviy axborot vositalari – insonning qalbi va tafakkuriga bevosita ta'sir o'tkazadigan sohalaridan biri sifatida. Bugungi kunda ommaviy axborot vositalarining mavqei. Ular bir vaqtning o'zida ham axborot maydoni, ham ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy minbar, shu bilan birga, insonga madaniy, badiiy-estetik oziq beradigan va hordiq chiqaradigan makon vazifasini bajarishi.

Ommaviy axborot vositalarini zamon talablari asosida rivojlantirish, matbuot va so'z erkinligi prinsiplarini amalda ta'minlashga erishish byorasidagi dolzarb vazifalar. Turli g'oyaviy tahdidlarni oldini olishda, yoshlarni ma'naviy-msafkuraviy tahdidlar xurujidan asrab qolishda ommaviy axborot vositalarining ahamiyati.

17-mavzu. Milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy negizlari

Taraqqiyot yo'lining zaminlari. Milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy negizlari. Umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, vatanparvarlik, milliy o'zlikni anglash, o'z imkoniyatlarini erkin namoyon etish masalalari. Xudbinlik va loqaydlik, qarindosh-urug'chilik va mahalliychilik, korruptsiya va manfaatparastlik illatlariga qarshi kurashning axloqiy jihatlari. Ш.М.Мирзиёевнинг "Vatanimiz taqdiri va kelajagi yo'lida yaanada hamjihat bo'lib, qat'iyat bilan harakat qilaylik" asarida жамиятда маънавий мухитни асраш масалалари.

18-mavzu. Mafkuraviy immunitet va g'oyaviy kurashchanlikni shakllantirish vazifalari

Bugung kundagi dunyoning geopolitik, iqtisodiy va ijtimoiy, axborot-kommunikatsiya manzarisida chuqur o'zgarishlar. Xalqimizning ma'naviy olamini turli g'oyaviy tahdidlardan asrashning dolzarb vazifalari. Ma'naviy tahdidlarga nisbatan mafkuraviy immunitet va g'oyaviy kurashchanlikni shakllantirish davr talabi ekanligi. Fikrga qarshi fikr, g'oyaga qarshi g'oya, jaholatga qarshi ma'rifat bilan kurashish zaruriyati.

10-mavzu. Sportning globallashuvi

Sportning global jarayonga aylanishining o'ziga xos xususiyatlari. Sport millatlar va davlatlararo o'zaro aloqalarni o'rnatish vositasi. Sportning globallashuviga olimpiya xarakatining ta'siri. Olimpiya xarakatining transmadaniy va transmilliy harakat sifatida xalqaro sport musobaqalari orqali o'z qarashi va mafkurasini insoniyat ongiga etkazishdagi roli. Sport globallashuvining ijobiy xarakteri. Sport globallashuvining salbiy xususiyatlari. Sportning globallashuvida gegemoniyaning namoyon bo'lishi. Sport barcha uhum xarakatining o'ziga xos xususiyatlari. Nogironlar sporti globallashuvining ma'naviy axloqiy xarakteri. Sportning ijtimoiy-madaniy maqsadlariga rivojlantirishning global ahamiyati.

11-mavzu. Jinoyatning globallashuvi

Tashkillashgan jinoyatning global masshtablari. Texnik modernizatsiyalashgan jinoyat: sputnik aloqa internet, hozirgi zamon etnik vositalari. Giyohvandlik moddalarini tarqatish va iste'mol qilishning globallashuvi. Tojikiston va Turkiston giyohvand moddalarini etkaziruvchi mamlakalar. Rossiya G'arbiy Evropaga giyohvand moddalarini etkaziruvchi tranzit vositasi. Qurol savdosi diniy etnik asosdagi lokal konfliktlarning natijasi. Terrorizm globallashuvining qurol savdosiga ta'siri. Qurol savdosi jinoyat globallashuvidagi yangi bo'g'in. Nolegal migratsiya va uning globallashuvi. Odam savdosi – trafikning globallashuvi. Anlikvariat bozorining globallashuvi. Jinoyatning globallashuvi dunyo xufyona iqtisodiy rivojlanishining asosiy vositasi. Jinoyat globallashuviga qarshi kurash vositalari.

12-mavzu. Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari

Globallashuv jarayonlarida millat. Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari. Globallashuvning millat xayotida namoyon bo'lish xususiyatlari. Demografik globallashuv, ma'naviyat va qadriyatlar. Ommaviy madaniyat va milliy o'zlikni anglash. O'zbekistonning xalqaro hamjamiyatga integratsiyasi davrida milliy o'zlikni anglash masalalari..

13-mavzu. Global inqirozlar davrida yuksak ma'naviyatning dolzarbligi

Jamiyat hayotining turli sohalarida globallashuv. Globallashuvning ijtimoiy, ma'naviy-ma'rifiy taraqqiyotiga ta'siri. Xalqaro miqyosda ro'y berayotgan global inqirozlar davrida yuksak ma'naviyatning dolzarbligi masalalari. Globallashuv va ma'naviy inqiroz. "Ommaviy madaniyat" ko'rinishidagi turli ma'naviy tahdidlardan ko'zlangan maqsadlarni anglab yetish zaruriyati.

14-mavzu. Ma'naviy tahdidlarning namoyon bo'lish xususiyatlari